

Institutul „Ovidiu Șincai”

București, str. Atena nr. 11, sector 1
Tel. 230. 24.34, 230.24.74, 231.55.22, fax: 231.55.23, site: www.fisd.ro,
email: isd@rdsmail.ro

Integrarea Europeană între costuri și beneficii. Pe ce mizăm?

23 martie 2005

Hotel Hilton, Sala Emil Cioran

1. Impactul aderării asupra mediului de afaceri românesc.

Faptul că România va adera la UE în 2007 nu lasă mult timp companiilor pentru a se pregăti, dacă nu au făcut-o până acum. Mediul de afaceri va deveni mai competitiv, iar companiile românești vor trebui să se bată cu firme de renume din Europa.

Integrarea Europeană înseamnă în primul rând realizarea unor proiecte comune cu Uniunea Europeană, în care oamenii de afaceri din România să realizeze parteneriate cu oamenii de afaceri din cadrul UE. Aceste proiecte ar putea contribui la eliminarea decalajului tehnologic pe care îl resimțim față de Uniunea Europeană și care trebuie eliminat până în momentul integrării pentru a asigura supraviețuirea firmelor românești.

După 2007, activitatea firmelor din România va trebui licențiată pe piață conform standardelor europene de competitivitate. Activitatea companiilor va trebui să fie evaluată prin sisteme informatizate (în prezent există *SAP* și *SIVICO*, dar se va introduce și un alt sistem american). Există pericolul ca economia românească să nu facă față standardelor tehnologice europene. Patronii vor trebui să își reinvestească în următorii doi ani profitul și să se bazeze mai puțin pe dividende. Dacă ei nu se vor adapta, investitorii străini se vor îndrepta către alte piețe.

Integrarea europeană este și „un marș forțat împotriva unei inerții tradiționale”. Suntem angrenați în trei curse „cu handicap”: a) eliminarea decalajului față de Europa Centrală; b) atingerea mediei economice europene; c) sprijinirea Agendei Lisabona (con competiția cu SUA și polul asiatic). România trebuie să se cupleze la Agenda Lisabona printr-un plan național de acțiune. Există cinci zone ale dezbaterii: a) reforma administrației publice prin activarea regiunilor de dezvoltare; b) liberalizarea și integrarea pieței românești în UE; c) cercetare, dezvoltare, inovare (avem potențial în industria IT); d) măsurarea transferului forței de muncă în străinătate; e) reactivarea Consiliului Economic și Social.

Din păcate, statul de drept este înlocuit în România de un „stat de circulară ministerială”. Euroregiunile nu funcționează datorită centralizării excesive care ar

trebui înlocuită de o mai mare subsidiaritate. Grupurile de interese ar putea promova o dezvoltare inter-regională și s-ar putea implica mai mult în elaborarea legilor necesare.

2. **Noi oportunități de investiții în contextul integrării României în Uniunea Europeană.**

Integrarea înseamnă pentru România un important aflux de capital, iar pentru actualii membri ai Uniunii, deschiderea de noi piețe. Multe dintre marile companii europene și-au deschis deja filiale în România, sporind competiția pe majoritatea segmentelor de piață. În alte sectoare, este încă destul loc pentru intrarea unor noi jucători, români sau străini.

Integrarea europeană este o problemă de investiții și venituri. Ea constă și în realizarea unor relații personale de la om la om și împărtășirea experiențelor. Nivelul de trai crește doar ca urmare a unei investiții personale în baza materială.

3. **Costurile aderării**

Trebuie să ne uităm la efectele integrării europene în țările care au aderat în 2004 pentru că, dacă nu vor fi luate măsuri, România riscă să devină o simplă piață de desfacere.

Costurile aderării sunt firești pentru că valoarea beneficiilor este mult mai mare. Cuvântul de ordine este **competitivitatea** pentru că, pe plan global, Europa are probleme în concurența cu Statele Unite și Japonia. De fapt, costurile noastre sunt investițiile proprii pentru o pregătire mai bună a integrării în Uniunea Europeană.

Nu trebuie făcută confuzia între costuri (investiții) și pagube. Costurile ne ajută să ne integrăm mai rapid. Dacă mitologia are rolul ei în realizarea unității europene, cheștiunea costurilor este o problemă mult mai rațională.

4. **Beneficiile aderării**

Nu trebuie să ne temem de integrare, ci trebuie să învățăm să lucrăm pe proiecte. Acest unic progres ne-ar asigura un succes extraordinar. Societatea civilă trebuie să informeze populația asupra costurilor reale și mecanismelor integrării.

Există trei beneficii clare ale integrării: 1) **securitatea** (economică, strategică, a resurselor); 2) **prosperitatea** (simplul fapt de a participa în acest cadru select este avantajos); 3) **obținerea unui standard de civilizație superior**. Nici un stat membru nu a pierdut după integrare, cel mult a beneficiat mai puțin decât alții.

5. **Strategia de informare publică asupra costurilor integrării**

Există o criză de comunicare în privința integrării europene, mai ales în privința evaluării costurilor. Uniunea Europeană este percepută ca fiind o instituție „dură”, mai ales în ceea ce privește activitatea Comisiei Europene. Există și o serie de semnale mincinoase din partea unor elemente ale ministerelor implicate, care pasează problemele către alte organisme. Ceea ce s-a făcut până acum este insuficient, pentru că sursele de finanțare sunt în continuare greu de accesat. Nu există un parteneriat real între guvern, sindicate și patronate. Fiecare din cele trei entități are o percepție diferită asupra lucrurilor și nu acceptă puncte de vedere diferite.

Dialogul social tripartit (de fapt, bipartit) asupra codului muncii a stârnit reacții nefirești din partea guvernului și a patronatelor. Nu trebuie să uităm, însă, că dialogul

tripartit este indispensabil pentru o integrare de succes. În acest moment, există o lipsă cronică de dialog între specialiștii din ministere. Cadrul legal alambicat duce la stimularea ilegalităților și nu există o strategie pentru eventualitatea amânării integrării în 2007.

Și modificarea codului fiscal a evidențiat o serie de deficiențe de comunicare ale guvernului. Cerințele FMI și UE nu au fost corect înțelese, iar propunerile patronatelor au fost complet ignorate. Ar fi trebuit ca fostul și actualul guvern să colaboreze în această privință. În plus, ar trebui să existe o dezbatere între societatea civilă, sindicate, mediul de afaceri, mediul universitar și guvern.

Integrarea trebuie să se facă la toate nivelele societății (politic, economic, social, etc.). Trebuie să fim foarte bine informați pentru a putea absorbi proiectele europene. Nu trebuie uitat nici faptul că aceste costuri prin investiții sunt oricum mai mici decât costurile prin neadaptare.

Între euro-entuziasm și euro-pesimism trebuie să fie găsită o cale de mijloc. Lucrurile nu se vor schimba imediat de la 1 ianuarie 2007, de-abia în 2009 se vor vedea primele efecte. Pregătirea pentru aderare este o responsabilitate individuală pentru că fiecare trebuie să-și facă un calcul personal în funcție de interesele sale punctuale. Nu guvernul se integrează în Uniune, ci întreaga populație.

Discursul politic se concentrează pe susținerea unui „pacient”, iar UE e văzută ca o justificare pentru toate abuzurile. O analiză serioasă trebuie să se concentreze pe realizarea unei contribuții active a fiecărui cetățean. În prezent se folosește prea multă mitologie generatoare de așteptări nelimitate ale populației. Deocamdată populația respinge semnalele contrare mitologiei, dar dacă așteptările îi vor fi înșelate, s-ar putea ajunge la inversarea situației și creșterea euroscepticismului. Totuși, discursul mitologizat este o formă de mobilizare a factorului politic în direcția integrării.

Integrarea se face la nivelul simplului cetățean. Interesul individual este singurul care contează, în acest context. Formularea „integrarea României” este falsă. „Europa” trebuie să devină un mod de a gândi în viața de zi cu zi.

6. Care ar fi consecințele amânării integrării României în Uniunea Europeană în 2007.

Amânarea integrării ar însemna o întârziere total defavorabilă pentru România pentru că vom înregistra un nou decalaj în atingerea competitivității necesare pe piața europeană. Faptul că suntem deja parteneri cu *SMIS Union* (asociată Partidului Popular European) ne dă unele drepturi, însă ar trebui să devenim parteneri cu organizații patronale ale marilor firme (cum ar fi *UNISYS*).

Conceptul de integrare europeană trebuie să fie foarte bine definit prin însumarea tuturor perspectivelor. Nu este indicată elaborarea unei strategii care să ia în calcul neintegrarea, decât în cazul nefericit al unui verdict de acest tip din partea Consiliului European.